

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-09-19

Diarienummer:
SCN-2024-00356

Handläggare:
Helene Löwgren

Ansökan om verksamhetsbidrag 2025 – RFSU Uppsala

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** för år 2025 bevilja RFSU Uppsala bidrag med 123 464 kr.

Ärendet

RFSU Uppsala ansöker om verksamhetsbidrag med 174 100 kronor för år 2025. Verksamhetsåret 2024 beviljades RFSU Uppsala 122 000 kr.

RFSU Uppsala är en lokalförening inom RFSU som arbetar för förbättrad sexuell hälsa och för att stärka sexuella och reproduktiva rättigheter för personer i Uppsala län, samt närliggande län. Föreningens verksamhet består framför allt av upplysning, utbildning och opinionsbildning. Arbetet utgår från ett rättighetsbaserat och normkritiskt perspektiv.

RFSU Uppsala vill bidra till att förebygga sexuellt våld i ungas nära relationer genom utbildningspass på högstadium och gymnasium i Uppsala kommun. Verksamheten riktar sig till unga och unga vuxna och främjar deras handlingskompetens avseende: våld i ungas nära relationer, könsnormer, ömsesidighet, gränssättning och kommunikation. Syftet är att ge unga utrymme och möjlighet att prata om och reflektera kring normer och kommunikation i sina egna och andras nära relationer. Insatsen kommer även att riktas till skolpersonal. Därmed bidrar insatsen till att skolpersonal har en stärkt kompetens att arbeta våldspreventivt utifrån läroplanens kunskapsområde sexualitet, samtycke och relationer som började gälla den 1 juli 2022.

Denna insats är en fortsättning av ett pågående projekt som genomförs inom ramen för socialnämndens verksamhetsbidrag år 2023 och 2024. RFSU Uppsala har erfarenhet av att arbeta våldspreventivt med fokus på ungas nära relationer.

Förvaltningen föreslår att RFSU Uppsala beviljas ett bidrag med 123 464 kr.

Beredning

Ärendet har beretts av enheten för strategiskt stöd, socialförvaltningen i samråd med utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Föreningslivets verksamheter kompletterar den verksamhet nämnden bedriver inom det sociala området.

Ändamål för socialnämndens verksamhetsbidrag

Ändamålet med socialnämndens verksamhetsbidrag är att stödja verksamheter som undanröjer risker för social utsatthet, bidrar till och möjliggör människors inneboende styrkor, främjar egenmakt samt leder till förbättrad folkhälsa. Stärkande, främjande och förebyggande insatser för människor och grupper som behöver stöd och hjälp utifrån sin sociala situation är i fokus.

Vilka kan söka

Socialnämnden fördelar bidrag främst till ideella föreningar. Med föreningar avses främst ideella organisationer och allmännyttiga föreningar. Bidrag kan i undantagsfall ges till stiftelser (icke vinstdrivande) samt ekonomiska föreningar. Nämndens bidrag är selektiva och prioriteringar i bidragshanteringen görs också utifrån kommunens mål och budget, nämndens årliga verksamhetsplan, andra kommunala styrdokument samt avsatt budgetutrymme.

Nämndens krav

- Föreningens verksamhet ska främja grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala situation, där beskriven verksamhet innebär kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Föreningens verksamhet ska aktivt bidra till och verka för att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemang i sociala frågor, påverka grupper och individer att bli integrerade och accepterade i samhället samt verka, för en förbättrad folkhälsa.
- Föreningens verksamhet ska vara till nytta inom nämndens verksamhetsområde och komplettera eller stärka nämndens egen verksamhet.
- Föreningens verksamhet ska harmoniera med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Föreningen ska innan bedömning av fortsatt stöd inkomma med en delårs/helårsredovisning av hur stödet använts.

Bedömningskriterier

Bedömning görs utifrån idé, mål och syfte, metod för genomförande samt förväntade effekter. Ansökan bedöms också utifrån hur väl verksamheten svarar mot gällande anvisning om utlyst bidrag.

Vidare bedöms om

- bidragets storlek är rimligt i förhållande till förväntad effekt

- verksamheten har ett innovationsperspektiv
- utrymme finns inom ekonomisk ram.

Hur väl föreningen arbetar med

- tillgänglighet för alla
- likabehandling
- jämställdhet
- inflytande
- delaktighet
- egenmakt
- integration
- mångfald
- barns rättigheter och uppfyllande av barnkonventionen (där det är aktuellt).

RFSU:s ansökan

RFSU söker verksamhetsbidrag med 174 100 kr. för att fortsätta arbetet med att förebygga sexuellt våld i ungas nära relationer genom att hålla utbildningspass riktade till elever och personal på högstadium och gymnasium i Uppsala kommun. Utbildningspassen ska främja lärares och ungdomars handlingskompetens avseende: våld i ungas nära relationer, könsnormer, ömsesidighet, gränssättning och kommunikation. Syftet är att ge utrymme och möjlighet att prata om och reflektera kring normer och kommunikation i sina egna och andras nära relationer.

Insatserna i detta projekt kommer vara ett komplement till skolors arbete med att främja ömsesidiga relationer samt förebygga olika typer av våld och specifikt sexuellt våld i ungas nära relationer. Genom insatsen kommer unga ges utrymme och möjlighet att prata om och reflektera kring normer och kommunikation i sina egna och andras nära relationer.

Insatsen kommer även att riktas till skolpersonal. Därmed bidrar insatsen till att skolpersonal har en stärkt kompetens att arbeta våldspreventivt utifrån läroplanens nya kunskapsområde sexualitet, samtycke och relationer.

Delårsuppföljning

RFSU Uppsala har, av beviljat verksamhetsbidrag från socialnämnden för 2024, bedrivit ett projekt med syfte att stärka unga och unga vuxnas handlingskompetens avseende våld i nära relationer och ömsesidighet. Vidare har även skolpersonal fortbildats i att undervisa i ämnesområdet sexualitet, samtycke och relationer för att kunna bedriva en våldsförebyggande sexualundervisning.

Under vårterminen har sex elevgrupper träffats om totalt 52 elever på två skolor; Ellen Fries Gymnasium och Uppsala Yrkesgymnasium Jälla. Efter passen har de utvärderats av eleverna. I utvärderingarna uppger en stor majoritet av eleverna att de lärt sig mer om ömsesidighet, samtycke och vad man kan göra om man ser ett övergrepp. Resultatet av utvärderingarna indikerar att eleverna efter genomförda pass har fått stärkt handlingskompetens avseende ömsesidighet och våld i nära relationer.

Under året har även personalfortbildningen kontinuerligt utvärderats och till viss del reviderats. Bland annat har ett tydligare antirasistiskt perspektiv förts in och ytterligare innehåll om hedersrelaterat våld och förtyck inkluderats.

Förvaltningens bedömning

RFSU Uppsala har lång erfarenhet av att arbeta med barn och ungdomar i frågor som rör sexuell och reproduktiv hälsa, samtycke, frågor som rör könsnormer, våld, gränssättning och kommunikation.

Insatserna i projektet är ett komplement till skolors arbete med att främja ömsesidiga relationer och förebygga olika typer av våld och specifikt sexuellt våld i ungas nära relationer. Sexualitet, samtycke och relationer är sedan 1 juli 2022 obligatoriskt i den nya läroplanen.

Genom insatsen kommer unga och lärare ges utrymme och möjlighet att prata om och reflektera kring normer och kommunikation i sina egna och andras nära relationer. Insatsen kommer även att riktas till yrkesverksamma. Därmed bidrar insatsen till att skolpersonal har en stärkt kompetens att arbeta våldspreventivt utifrån läroplanens nya kunskapsområde sexualitet, samtycke och relationer.

I enlighet med nämndens krav är det förvaltningens bedömning att verksamheten kommer att bidra till att förebygga sexuellt våld i ungas nära relationer genom utbildningspass på högstadium och gymnasium i Uppsala kommun.

För att verksamhetens syfte till fullo ska bli uppfyllt bedömer förvaltningen att RFSU har en dialog med utbildningsförvaltningen i Uppsala kommun om vilka skolor som kan ha störst behov av verksamhetens insatser.

Utöver detta har förvaltningen tagit del av RFSU:s delårsredovisning och bedömer att den på ett tjänligt sätt redogör för den verksamhet som bedrivits under 2024.

Förvaltningen föreslår att RFSU Uppsala beviljas bidrag med 123 464 kr. för att fullfölja och slutföra den insats av pågående projekt som genomförs inom ramen för socialnämndens verksamhetsbidrag som påbörjades år 2023 och fortsatt under 2024. Efter år 2025 hänvisas RFSU Uppsala till respektive skola för att fortsätta insatser att arbeta våldspreventivt med fokus på ungas nära relationer.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet bedöms ha en direkt inverkan på barn då det rör utbildningsinsatser som riktar sig till barn och ungdomar.

Att barn och ungdomar får kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är grundläggande för att de ska kunna bestämma över sin kropp, sexualitet och reproduktion. Studier visar att undervisning om sexualitet, samtycke och relationer bland annat leder till en minskning av sexuellt överförbara infektioner, färre sexuella övergrepp och minskad homofobi. Studierna visar också att det leder till ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter, jämställdhet och ett mer kritiskt förhållningssätt hos unga personer. Viktiga perspektiv är också att stärka barn och ungas rättigheter och egenmakt.

En viktig del av arbetet mot kränkningar är att lyfta egenmakt och samtycke. Respekten för den kroppsliga integriteten, privatlivet och det personliga självbestämmandet är viktiga aspekter av sexuell och reproduktiv hälsa, en rättighet likväl som en förutsättning för att barn och unga ska uppnå en god hälsa.

Ekonomiska konsekvenser

RFSU Uppsala beviljades föregående år 122 000 kr. och inför år 2025 föreslås föreningen beviljas med 123 464 kr. Ökningen av bidraget är en uppräknig av föregående års verksamhetsbidrag.

Under 2024 beviljar nämnden cirka 15 mnkr till civila samhället genom olika bidrag. Socialnämndens preliminära budget för 2025 beräknas bli cirka 16 mnkr men är beroende av kommande beslut i socialnämnden rörande nämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 19 september 2024.
- Bilaga 1, ansökan om socialnämndens bidrag till föreningar 2025.
- Bilaga 2, medel till civila samhället 2025

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör